

8.5. Uluslararası İlişkiler

Özellikle Gezi sürecinden sonra başta Almanya, İtalya, Fransa, İngiltere olmak üzere birçok Avrupa ülkesinden mimar gruplar, şubemize ziyarette bulundular. Çeşitli ülkelerin Mimarlar Odası üyeleriyle, Avrupa'daki mimarlık okullarının öğrencileri şubemize gruplar halinde gelerek Mimarlar Odası çalışmaları hakkında bilgilenmek istediler.

Ziyaretlerin yoğunlaşması sebebiyle Haziran 2014'te yabancı mimarların kültürel ve sosyal işbirliği, ortak etkinlik, sergi, atölye çalışmaları gibi önerilerini değerlendirip sonuçlandırmak amacıyla bir çalışma grubu oluşturuldu.

Yapılan çalışmalar sonucunda, Avrupa Mimarlık Sanat Tasarım ve Kentsel Çalışmalar Merkezi ve The Chicago Athenaeum: Mimarlık ve Tasarım Müzesi işbirliğiyle hazırlanan "Kent ve Dünya" isimli Dünya Mimarlık Ödülleri Sergisi Kasım 2014'te (Bkz. 9.2.17.6), Yunanistan'daki Office 25 mimarlık ofisiyle "Mimarlıkta On Yıl" sergisi, Haziran 2015'te (Bkz. 9.2.17.13) açıldı. Ayrıca Fransa'da mimarlık eğitimi alan öğrencilerin İstanbul'da yaptıkları çalışmaların sunumları şubemizde gerçekleştirildi. Hollanda'dan Eindhoven University of Technology öğretim üyeleri ve öğrencilerine 12 Ocak 2016'da İstanbul'da yapıli çevrenin gelişimi ve mimarlık ortamı hakkında bilgilendirme yapıldı. Öğrenciler yüksek lisans projeleri kapsamındaki araştırmaları süresince şubemiz kütüphane ve arşivinden yararlandılar.

8.5.1. Tahran Mühendisler ve Mimarlar Nizamı ile Protokol

Tahran Mühendisler ve Mimarlar Nizamı Başkanlığı heyetler halinde farklı zamanlarda şubemize ziyarette bulundular. Her iki kentteki mimarların ortak kültürel, mesleki çıkar ve ilgileri konusunda temasların başlaması ile ilişkilerin kurulması isteklerinin dile getirildiği toplantıların ardından bir mesleki işbirliği protokolünün hazırlanmasına karar verildi. Bu protokolle karşılıklı saptanacak konularda sergilerin düzenlenmesi, müzakereler, seminerler, konferanslar verilmesi ve değişimi, ayrıca mesleki işbirliği ortamının oluşturulması hedeflendi. Tahran Mühendisler ve Mimarlar Nizamı Başkanlığı ile yürüttüğümüz görüşmeler sonucunda iki oda arasında kültürel ve mesleki alanlara ilişkin bir işbirliği protokolü de imzalandı.

8.5.2. Berlin Mimarlar Odası'ndan Destek Açıklaması

Boş Alanların ve Şehir Yapı Kültürünün Korunması - Türkiye'deki Mimarlar Odası'nın Rolü

Hızlı yapılaşmanın baskısı altında İstanbul öz dokusu gittikçe hızlanan bir şekilde kaybetmekte.

Nesiller boyunca burada bir tek model uygulanmakta: Yap-sat; çabuk zenginleşmeye giden en kısa yol. Bir kiracı şehri olan Berlin'in aksine İstanbullular genelde kendi mülkünde otururlar.

“Kentsel dönüşüm” adı altında şehir, sınır tanımayan tek bir şantiye haline getirildi. Buna gerekçe olarak ‘deprem tehdidi’ kullanılmakta. Ancak bir deprem bile iyi işleyen semtleri yerle bir ederek sürdürülen şimdiki gelişmenin getirdiği zararı getiremez.

Kentsel dönüşüm bugüne kadar deprem görmemiş semtlerde uygulanmakta ve yapılan önlemlerle şehrin deprem riskinin azalabileceği ise şüpheli. Gerçek ise; yeşil alanların, ormanların, kültürel miras teşkil eden yapıların ve şehrin geleceğinin mütemadiyen imha edilmesi –halbuki özellikle yeşil alanlara bir afet durumunda sığınılacak alanlar olarak ciddi bir ihtiyaç var.

“Afet Yasası” Türkiye'nin ekonomik açıdan gelişmesi ve büyümesi için kullanılmakta. Birkaç yıldan beri inşaat sektörü fırsat olarak görülmekte, halbuki birçok araştırma bu sektörün mütemadi bir ekonomik gelişme sağlayamadığını tasdik etmekte. Yıkarak hızlı bir şekilde yeniden inşa etmek üzerine kurulmuş olan şehir politikaları mevcut yasaları göz ardı etmekte. Etraflı bir imar planı olmaksızın TOKİ (devletin konut inşaat şirketi) ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığı imar müsaadeleri vermeye yetkili.

Vatandaşların çeşitli dayanışmaları ve sivil meslek odalarından özellikle Mimarlar Odası İstanbul Büyükşehir Şubesi Yönetim Kurulu, yasaları temsil ederek yaşadıkları şehir için mücadele vermekte. Yasadışı olan inşaat projelerine karşı dava açarak özellikle az kalmış olan yeşil alanları korumaya çalışmaktalar. Gezi Parkının yanı sıra halen Anadolu yakasında tehdit altında olan iki yeşil alan var.

En son 28 Aralık 2014'te (İstanbul'da) Kent Savunması'nın çağrısı ile binlerce çevreci vatandaş hükümetin şehir politikalarını protesto etti. Meslek odaları Türkiye'nin başka

yerlerinde de aktifler. Örneğin, Ankara’da, Atatürk tarafından ağaçlandırılmış bir orman devlet başkanının yeni devasa sarayına kurban edildi. Fakat Mimarlar Odası bu kez mahkemece durdurma kararı alınan Taksim Meydanı projesindeki kadar başarılı olamadı.

24 Aralık 2014 tarihinde, mimar ve mühendisler odalarının Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından denetlenebilmesini sağlayan ve hukuksal açıdan tereddütlü bir tebliğ yayınlanmasının ardından mimar ve mühendisler odalarının temsilcileri tarafından Ankara’da bir basın bildirisi okunması polis tarafından gaz bombalarıyla engellenmiştir.

Mimarlar Odası İstanbul Büyükşehir Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı Sami Yılmaztürk, en yeni gelişmeler hakkında şunları söylemekte: “Mimarlar Odası olarak kamu ve toplum yararına çalışmalarımızı sürdürmekte, mesleki haklarımıza sonuna kadar sahip çıkmakta ve bu hakların güvencesi olan meslek temsilciliğimizi geliştirmekte kararlı olduğumuzu bir kez daha vurguluyoruz.”

Bu arada 2013 yazında Gezi Parkı’nın korunması için protesto edenlerin davası kamuoyundan yeterince ilgi görmeden devam etmekte. Aralarında Mimarlar Odası İstanbul Büyükşehir Şubesi ÇED Sekreteri Mimar Mücella Yapıcı’nın bulunduğu beş esas sanık ve diğer 21 sanık halen yüksek hapis cezası tehdidi altındalar. 3. duruşma tarihi olan 20 Ocak’taki netice dergimizin baskı tarihinde bilinmemekte; ancak davanın tehdit durumunu ayakta tutmak amacıyla uzatılacağı tahmin ediliyor. Odamızın iki mimar üyesi seyirci olarak duruşmaya katılacaklar, çünkü –hem Berlin hem de İstanbul’da yaşayan bir meslektaşımızın ifadesine göre– kamuoyunun dikkati ve meslektaşlarımızla dayanışmamızın ayakta tutulması şarttır.

Türkiye’nin her yerini kaplayan protestolar ile ilgili umutlandırıcı bir haber bu arada Eskişehir’den geldi. Eskişehir’deki Gezi protestolarına katılan, aralarında memurların, özel sektör çalışanlarının, talebelerin ve avukatların bulunduğu 173 sanık 14 Kasım tarihindeki celsede beraat ettiler. Hakim kararını açıklarken herkese demokrasi dersi verdi: “Ortada bir suç yok, sadece ifade özgürlüklerini kullandılar.” Diğer davalara emsal teşkil etmesi için sanık avukatları davanın delil yetersizliğinden düşmesini değil gerçek beraat kararı talep ettiler. Umarız ki, bu emsal gerçekten İstanbul’daki diğer davalar için etkisini gösterebilir. İstanbul Mimarlar Odası davanın sürmesi ve yetkilerinin kısıtlanmasına rağmen bile geri adım atmamakta.

Ama belli ki Erdoğan'da Gezi Parkına eski bir Osmanlı kışlasını inşa etme adı altında alışveriş merkezi yapma planlarından vazgeçmemekte. Kendisi bu arada tecrübe kazandı ve bu proje için bir referandum önermekte. Bütün bunları, tahminen daha büyük ve ekolojik açıdan sonuçlar doğuracak projelerine, örneğin üçüncü İstanbul havalimanı ve Marmara Denizi'nden Karadeniz'e açılacak kanal gibi projelere, hazırlık olarak görüyor.

Bu gelişmeler Berlin'deki sarayın yeniden inşa edilmesi, BER havalimanı projesi veya Tempelhofer Feld referandumu gibi olaylara benzeyebilir ancak unutmayalım ki burada fikrimizi serbestçe ifade edebilmemiz garanti altına alınmış bir haktır ve bizler her zaman hayatımızı tehlikeye atmadan kendimizi ifade edebiliyoruz.

Bundan dolayı Mimarlar Odası'ndaki meslektaşlarımıza, yapı kültürleri ve hürriyetleri için verdikleri cesur mücadeleden dolayı saygı duyuyoruz.

Y. Müh. Mim. Betül Kesici

Y. Müh. Mim. Christine Edmaier, Berlin Mimarlar Odası Başkanı